

До г-жа Десислава Танева
Министър на земеделието и храните

Копие до:
г-н Румен Порожанов
Изпълнителен директор на ДФ „Земеделие“

25.04.2016 г.

Относно: Приложение на подмярка 7.6. „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“

Уважаема г-жо Танева,

Асоциацията на реставраторите в България (АРБ) и Секция „Реставрация“ при Съюза на българските художници (СБХ) подкрепят усилията на Министерството на земеделието и храните за финансиране на проекти в областта на опазване на културното наследство на България. В тази посока е и подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“.

Както е добре известно, реставрацията е интердисциплинарна професия с много голяма обществена значимост и високи образователни изисквания. Реставрационните намеси са свързани с извършването на сложни и изключително отговорни операции, от които зависи запазването на автентичността и материалната цялост на културните ценности. Продължителността и сложността на тези операции е строго индивидуална за отделните културни ценности и изисква специфичен подход при планиране и провеждане на реставрацията.

В тази връзка бяхме силно изненадани, когато установихме, че в заповедта за определяне на референтни цени реставрационните намеси на художествени ценности като стенописи, икони, иконостаси и др. са приравнени към извършването на строително-монтажни работи. Освен че реставрационните намеси са приравнени към строителните работи, посочените видове дейности не отговарят на многообразието от художествени ценности, които притежават култовите обекти в България.

Поради спецификата на професията, която се определя от актуалното състояние на обектите, ценообразуването не може да бъде извършено спрямо площта на дадено произведение. По тази причина у нас и в европейските страни реставрационната работа се остойностява на базата на вложеното време и сложността на провежданата операция. Така е организирана и официалната референтна тарифа за извършване на реставрационни дейности, приета през 2008 г. от двете професионални организации.

Представените в заповедта стойности на референтни цени за реставрационните намеси на художествени ценности противоречат на спецификата на реставрационната работа и възпрепятстват изготвянето на обективни количествено-стойностни сметки. Смятаме, че невъзможността за отразяване на актуалното състояние на културните ценности би затруднило постигането на целите на подмярка 7.6. и създава реални предпоставки за увреждането на множество културни ценности от местно и национално значение. Редица дефекти в Закона за културното наследство позволяват на некомпетентни лица без специализирано образование да извършват дейности върху културни ценности. В този контекст приравняването на реставрационните намеси към строително-монтажни работи или художествено-творчески дейности за изработване на нови интериорни елементи крие допълнителни рискове за културното наследство на България.

Изразявайки нашата загриженост от настоящия текст на заповедта за референтни цени на реставрационните намеси Ви предлагаме критериите за оценка да бъдат преформулирани и да се основават на вложеното време и сложността на реставрационните операции. Изпращаме Ви приложено и предложението на нашите организации за референтна цена, което е основано на професионалната експертиза при този тип дейности, отговаря на икономическото развитие на България и е напълно коректно финансово.

Оставаме на разположение за други необходими професионални консултации в областта на опазване на културното наследство на България.

Председател на АРБ:

доц. д-р Иван Ванев

Председател на секция „Реставрация“ при СБХ:

Стефко Аенски